

Օժտված երեխաների մրցույթ <<Քվանտ-2020>>

Երրորդ փուլ
9-րդ դասարան
Լուծումներ

1. Հաջորդականությունն ունի հետևյալ օրինաչափությունը. առաջին անդամը 7 է, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ անդամ ստացվում է իր նախորդ անդամի քառակուսու թվանշանների գումարին ավելացրած 1: Գտնել այդ հաջորդականության 2020-րդ անդամը:

Լուծում: Գրենք այդ հաջորդականության մի քանի անդամներ.

7; 14; 17; 20; 5; 8; 11; 5; 8; 11; 5; 8; 11; 5;... : Նկատենք, որ չորրորդ անդամից հետո 5; 8; 11 թվերի եռյակը անընդհատ կրկնվում է: Հեշտ է նկատել, որ 2020-րդ անդամը կլինի 11:

Պատ՝ 11:

2. 1990 հատ գիրքը վաճառելու համար տրվեց երեք տարբեր գրախանութների: Առաջին գրախանութը առաջին օրը վաճառեց իր ստացած գրքերի $\frac{1}{37}$ մասը, երկրորդ օրը՝ $\frac{1}{11}$ մասը, իսկ երրորդ օրը՝ $\frac{1}{2}$ մասը: Երկրորդ գրախանութը առաջին, երկրորդ, երրորդ օրերին վաճառել է իր ստացած գրքերի համատասխանաբար՝ $\frac{1}{57}, \frac{1}{9}$ և $\frac{1}{3}$ մասերը: Երրորդ գրախանութը առաջին, երկրորդ, երրորդ օրերին վաճառել է իր ստացած գրքերի համատասխանաբար՝ $\frac{1}{25}, \frac{1}{30}$ և $\frac{1}{10}$ մասերը: Գտնել առաջին օրը գրախանութների վաճառած գրքերի ընդհանուր քանակը:

Լուծում: Ենթադրենք առաջին գրախանութը ստացել է x գիրք, երկրորդ գրախանութը՝ y գիրք, երրորդ գրախանութը՝ z գիրք: Խնդրի պայմանից հետևում է, որ x -ը պետք է լինի 814-ին բազմապատիկ, y -ը՝ 171-ին, z -ը՝ 150-ին: Նկատենք, որ առաջին գրախանութը 814-ից շատ գիրք չի ստացել (քանի որ $1628+171+150=1948$, $1628+300+171>1990$):

Ուրեմն առաջին գրախանութը ստացել է 814 գիրք: Դիցուք $y=171m$, $z=150n$:

Կունենանք՝ $814+171m+150n=1990$, կամ $171m+150n=1176$, որտեղից՝

$150n=1176-171m$, հետևաբար $171m$ -ը պետք է վերջանա 6-ով:

Այսպիսով, $m=6$ ($m \geq 16$ դեպքում $1176-171m < 0$) $\Rightarrow 150n=1176-1026 \Rightarrow n=1$:

Ուրեմն, առաջին գրախանութը ստացել է 814 գիրք, երկրորդ գրախանութը՝

1026, երրորդ գրախանութը՝ 150 գիրք:

Առաջին օրը երեք գրախանութների վաճառած գրքերի քանակը կլինի՝

$$\frac{814}{37} + \frac{1026}{57} + \frac{150}{25} = 22+18+6=46:$$

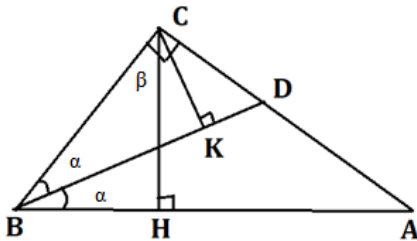
Պատ.՝ 46 գիրք:

3. $6^{2020} - 2^{2020}$ թիվը պարզ արտադրիչների վերլուծելիս ինչի՞ է հավասար 2-ի աստիճանացույցը:

Լուծում: $6^{2020} - 2^{2020} = 2^{2020}(3^{2020} - 1) = 2^{2020}(81^{505} - 1)$: Ապացուցենք, որ $(81^{505} - 1)$ թիվը բաժանվում է 16-ի, բայց չի բաժանվում 32-ի: Իրոք, $81^{505} - 1 = 81^{505} - 81 + 80 = 81(81^{504} - 1) + 80 = 81 \cdot (81 - 1)(81^{503} + 81^{502} + \dots + 1) + 80 = 81 \cdot 80 \cdot (81^{503} + 81^{502} + \dots + 1) + 80 = 81 \cdot 80a + 80$, որտեղ $a = (81^{503} + 81^{502} + \dots + 1)$ գույգ թիվ է: Հետևաբար առաջին գումարելին բաժանվում է 32-ի, իսկ երկրորդը՝ 80-ը չի բաժանվում 32-ի, բայց բաժանվում է 16-ի:

Պատասխան՝ 2024:

4. BD-ն C ուղիղ անկյունով ABC ուղղանկյուն եռանկյան կիսորդն է, K կետը BD-ի վրա վերցված է այնպես, որ $CK \perp BD$ և $BK=3KD$: Գտնել KCH անկյան մեծությունը, որտեղ CH-ը ABC եռանկյան բարձրությունն է:

Լուծում: Նշանակենք $KD=x$, $BK=3x$

Ըստ հայտնի առնչության՝ կիրառած BCD ուղղանկյուն եռանկյանը.

$$CK^2 = BK \cdot KD \Rightarrow CK^2 = 3x \cdot x = 3x^2 \Rightarrow CK = x\sqrt{3}$$

$$\begin{cases} BK = 3x \\ CK = x\sqrt{3} \end{cases} \Rightarrow BC = 2x\sqrt{3}, \alpha = 30^\circ \Rightarrow \beta = 30^\circ \Rightarrow$$

$$\angle KCH = \angle KCB - \beta = 60^\circ - 30^\circ = 30^\circ$$

Պատ.՝ 30° :

5. Լուծել $3xy + 3yz + 3xz = 5xyz + 3$, հավասարումը, որտեղ x -ը, y -ը և z -ը բնական թվեր են:

Լուծում: Ենթադրենք $x \leq y \leq z$, այդ դեպքում $3xy + 3yz + 3xz \leq 3yz + 3yz + 3yz = 9yz$, իսկ $5xyz + 3 \geq 10yz + 3$ (եթե $x \geq 2$):

Հետևաբար, հավասարման աջ և ձախ մասերը կարող են հավասար լինել միայն $x=1$ դեպքում: Քննարկենք այդ դեպքը: $x=1 \Rightarrow 3y + 3yz + 3z = 5yz + 3 \Rightarrow 3y + 3z = 2yz + 3$ (*)

Քանի որ $y \leq z \Rightarrow 3y + 3z \leq 6z$, իսկ $2yz + 3 \geq 6z + 3$ (եթե $y \geq 3$)

Հետևաբար, (*) հավասարման աջ և ձախ մասերը կարող են իրար հավասար լինել միայն $y=1$ կամ $y=2$ դեպքերում:

$$y=1 \Rightarrow 3 + 3z = 2z + 3$$

$$z=0 \text{ (բնական թիվ չէ)}$$

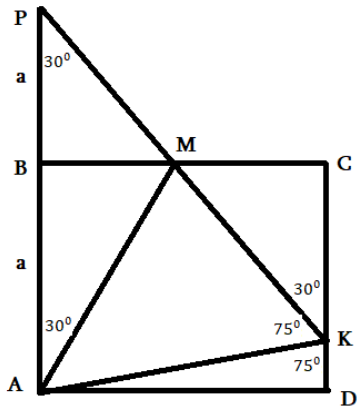
$$y=2 \Rightarrow 6 + 3z = 4z + 3 \Rightarrow z=3:$$

Այսպիսով, $x \leq y \leq z$ պայմանի դեպքում $x=1$, $y=2$, $z=3$: Փոփոխականները ցիկլիկ փոխելով, կստանանք, մյուս լուծումները:

Պատ.՝ (1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1):

6. ABCD քառակուսու BC և CD կողմերի վրա համապատասխանաբար M և K կետերն վերցված են այնպես, որ $\angle BAM = \angle CKM = 30^\circ$: Գտնել $\angle AKD$ -ն:

Լուծում: Շարունակենք KM ուղիղը և AB -ի հետ հատման կետը նշանակենք P -ով:

Պարզ է, որ $\angle APK = 30^\circ$: Նշանակենք քառակուսու կողմը a -ով: Քանի որ $\triangle PBM = \triangle ABM$, ապա $AP = 2a$: Նկատենք, որ $PM = AM = 2BM$ և $MK = 2MC$: Այդ դեպքում $PK = 2BM + 2MC = 2a$, ուրեմն եռանկյուն APK -ն հավասարասրուն է՝ $AP = PK$: Ստացվեց, որ $\angle AKP = 75^\circ$, $\angle AKD = 180^\circ - (75^\circ + 30^\circ) = 75^\circ$:

Պատ.՝ 75° :